

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Bc. Martin Koloušek
Rok narození: 1991
Identifikační číslo studenta: 54608411

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Teoretické právní vědy – Teorie, filozofie a sociologie práva

Studijní obor: Teoretické právní vědy – Teorie, filozofie a sociologie práva

Identifikační čísla studia: 491515

Název práce: Vztah spravedlnosti a státu a jeho proměna v současnosti
Pracoviště práce: Katedra teorie práva a právních učení (22-KTPPU)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.
Oponent(i): prof. JUDr. PhDr. Miloš Večeřa, CSc.
JUDr. Eduard Bárány, DrSc.

Datum obhajoby: 04.06.2020 **Místo obhajoby:** Praha
Hlasování komise: prospěl/a: 5 neprospěl/a: 1

Průběh obhajoby: Předseda komise - prof. Kühn zahájil obhajobu, uvedl její program a představil disertanta - Mgr. Kolouška. Disertant představil svou obhajovanou doktorskou práci; její strukturu, zaměření, východiska i závěry. Stěžejním východiskem a poznatkem úvodních kapitol je, že spravedlnost chápe jako normu, pravidlo. Dále disertant obsírně vysvětlil, jak ke svému závěru dospěl, a to v návaznosti na problematiku samotného státu. Navázal třetí kapitolou a stěžejními Hegelovými tezemi, které dále vysvětlil včetně výsledků své analýzy. I tuto pasáž doplnil vztah ke koncepcím fenoménu státu včetně komparace s antickým Řeckem a následným vývojem. Následně představil poslední dvě kapitoly práce a relaci k dnešním podmínkám státu v době globalizace s poukázáním na lidská práva a absolutizaci některých hodnot (např. důstojnosti). Zmínil i přebírání některých funkcí jiných subjektů (církví apod.) státem. Závěrem nastínil kontrasty problémů tématu práce v době globalizace s jejich historickými (i antickými) východisky. Vysvětlil i epilóg práce a jeho stěžejní teze. Předseda komise dal slovo školiteli. Prof. Gerloch zdůraznil resumé Mgr. Kolouška. K východisku „Hegelovskému“ měl školitel dvě poznámky: teze nevyklučuje vývojový aspekt, že Hegelova konstrukce zákonů dialektiky a další v sobě nesou protiklady. Tudíž nejde o obhajobu „statu quo“. Tedy řešení i krajních otázek, např. válek. Prof. Kühn vyzval oponenta prof. Večeřu... Prof. Večeřa shrnul, že téma je široké a zahrnuje mnoho problému majících každý potenciál samostatné práce. Zmínil kontrast disertantem rozebírané „makrosociální“ spravedlnosti s obecně více

frekventovanou „mikrosociální“, na níž se podle H. Kelsena nelze shodnout. Také reflektoval vztah tématu k antropologickým aspektům v podobě vztahu spravedlnosti k předstátním formám. Také se stručně (kriticky) vyjádřil k disertantem vyjádřeným myšlenkám o „pozitivním právu jako vyjádření pozitivní morálky“. Tato teze není napříč prací koherentní. Vyjádřil skepsi k prosazování hodnot skrze soudní rozhodování. Celkově považuje závěry za značně optimistické, někdy postrádá rozdíly mezi legální a morální spravedlností. Systematika práce je dobrá a vytyčené cíle splněny. Poznámky oponenta nesnižují hodnotu práce. Práce pečlivá splňující požadavky vědecké tvůrčí činnosti.

Předseda komise stručně přednesl oponentní posudek nepřítomného dr. Barányho.

Disertant poděkoval za posudky. Započal své odpovědi poukazem na předstátní organizace společnosti, s nímž se v práci snažil alespoň částečně vyrovnat poukazem na Hartovy koncepce. Souhlasí s tezí o partikularitě morálky. Dále se věnoval vztahu spravedlnosti k podmínkám demokratického právního státu včetně parlamentarismu. Závěrem se disertant vrátil k vysvětlení svého použití a pojetí Hegelových myšlenek v práci. „Skok od Aristotela ke Kantovi“ odůvodňuje neoriginalitou středověké filosofie, v jiných částech ale zmiňuje např. Sv. Augustina. „Fragmentarizace“ práce je pravdou, z tématu a způsobu zpracování však nutně vyplývají.

Doc. Maršálek konstatoval, že disertant je zastáncem „vznešeného pojetí státu“.

Doc. Wintr ocenil zajímavost práce i její čtivý jazyk. Má však problém s řadou tezí, které „jdou proti mainstreamu“, kterážto kritika ale není příslušně odůvodněna. Příkladem brojení proti pravomoci ústavních soudů rušit zákony. Doc. Wintr považuje za ideologické až nevědecké nevypořádání se s bohatou literaturou filosoficky zdůvodňující potřebu ústavního soudnictví (zejména R. Alexy). Obdobný problém je ohledně tvrzení o nedostatečné demokratické legitimitaci mezinárodních společenství.

Předseda komise krátce uvedl, že disertantův poukaz na dobré mravy není v právních předpisech i praxi soudů nic nového.

Disertant neměl na mysli, že by dobré mravy musely být nové, nýbrž že se v nich zračí hodnotová východiska a nastavení práva. V reakci na kritiku doc. Wintra odpověděl, že si je vědom poukazované literatury i podstaty ústavního soudnictví, kteréžto rozebrání však bylo znemožněno šíří tématu a rozsahem práce. Dále vysvětlil své pojetí rezultující ze závěrů práce, zejm. kontrast rozhodování soudů a demokratické společnosti. K otázce EU se disertant označil za optimistu, nicméně vyjádřil přesvědčení jejího omezování demokr. legitimacy, byť jistou její míru má. a blíže vysvětlil svou argumentaci v práci uvedenou.

Prof. Gerloch konstatoval různost modelů ústavního soudnictví.

Prof. Kühn doplnil, že části práce vyžadují doplnění pro nevědeckost, byť jsou některými zastávány a velmi zajímavé.

Výsledek obhajoby:

prospěl/a (P)

Předseda komise:

prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M.
(přítomen)

Členové komise:

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. (přítomen)

doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D.
(přítomen)

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.
(přítomen)

doc. JUDr. Karel Beran, Ph.D. (přítomen)

prof. JUDr. PhDr. Miloš Večeřa, CSc.
(přítomen)

JUDr. Eduard Bárány, DrSc.